

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-7 ta' Marzu, 2008

Citazzjoni Numru. 65/2006

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fl-24 ta' Frar, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fid-9 ta' Ġunju, 1983 kemm civilment kif ukoll bir-rit kanoniku skond id-dokument hawn anness u mmarkat bħala Dok. FF1;

2. Illi l-kunsens ta' l-intimata nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi *inoltre*, il-kunsens ta' l-intimata kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-dmirijiet essenzjali tagħha;

4. Illi l-intimata eskcludiet il-fedelta' u li minkejja li żżewġet riedet tgħix ħajja ta' xebba mingħajr l-ebda sens ta' responsabbilta' lejn iż-żwieġ;

Għaldaqstant u għar-raġunijiet fuq esposti, l-esponent jitlob bir-rispett lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex jogħġobha tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ iċċelebrat mill-kontendenti fid-9 ta' Ġunju, 1983 huwa null u bla effett legali u sussegwentement tagħti dawk il-provvedimenti kollha l-oħra li jkunu opportuni f'dan ir-rigward.

Bl-ispejjeż kontra l-intimata li hija minn issa ngunta għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata, ippreżentata fit-12 ta' Marzu, 2007, li permezz tagħha l-konvenuta esponiet bir-rispett u bil-ġurament ikkonfermat:

1. Illi l-esponenta taqbel li jkun hemm l-annullament taż-żwieġ bejnha u r-raġel tagħha, imma għal raġunijiet imputabbli lilu, u dan kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-każ.

2. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, minħabba li s-sitwazzjoni matrimonjali ma' l-attur kienet tali li bl-ebda mod ma setgħet tkompli fiż-żwieġ miegħu, liema ħaġa turi u tirrifletti li r-relazzjoni matrimonjali bejn il-partijiet kienet tali li ż-żwieġ ta' l-esponenta ma' l-attur qatt ma kellu jsir u li hu xieraq li s-sitwazzjoni tiġi ssanata bl-annullament taż-żwieġ tagħhom.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-affidavit ta' l-attur u ta' ohrajn.

Rat l-affidavit tal-konvenuta u ta' omissis.

Rat il-verbal tas-seduta tat-28 ta' Jannar, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1983 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta fl-affidavit tagħha qablet wara li anke fir-risposta hija ma opponitx għat-talba; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċozament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar meta l-konvenuta ħarget tqila ta' sittax-il sena u għalhekk ffit wara l-partijiet iżżewġu. Din ir-raġuni waħedha qatt ma hija raġuni tajba biżżejjed biex twassal għal żwieġ sod, u l-Qorti temmen lill-konvenuta meta qalet li t-talba li għamel l-attur għall-annullament kienet l-aħjar ħaġa li qatt għamel. Hija kkonfermat ukoll li ma kinitx kuntenta fid-dar tal-ġenituri tagħha għaliex kienet fi kliema stess "*Cindirella tad-dar*."

Naturalment dwar x'għara wara ż-żwieġ, dan hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti ma hemmx x'jindika li ż-żwieġ kien vizzjat. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu citati, pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskluċiet iż-żwieġ innifsu jew eskluċiet element

essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirraviza sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Meju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħnew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."*

Kif *gia'* ingħad fil-każ odjern il-Qorti ssib li anke f'dawn il-parametri t-talba għall-annullament hija ġustifikata għaliex

Kopja Informali ta' Sentenza

kien jeżisti difett serju ta' diskrezzjoni da parti taż-żewġ partijiet.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ celebrat bejn il-partijiet fid-9 ta' Ġunju, 1983. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----